

55. srečanje mladih raziskovalcev Slovenije 2021

GEOGRAFSKA UČNA POT VZPENJAČA-TRIKOTNA JASA

Raziskovalno področje: aplikativni inovacijski
predlogi in projekti (geografija)

Inovacijski predlog

Šola: **OŠ Bojana Iliča Maribor**

Avtorici: **Lira Pukl Verdel** in **Deva Zemljič**

Mentorica: Nina Pokeržnik

Maribor, 2021

KAZALO VSEBINE

1 UVOD	7
2 METODOLOGIJA	8
3 PREGLED OBJAV	9
3.1 Obstoječe učne poti v Mariboru in okolici.....	9
3.1.1 Gozdna učna pot ob Srednji lesarski šoli Maribor.....	9
3.1.2 Učna pot Mariborski otok	9
3.1.3 Rozkina gozdna učna pot Bolfenk-Razglednik.....	10
3.1.4 Učna pot Poštela	11
3.1.5 Martinova učna pot – medgeneracijski park v Kamnici	11
3.1.6 Gozdna učna pot Uršankovo	11
3.1.7 Splavarska učna pot	12
3.1.8 Mariborski pogledi.....	13
3.2 Geografske značilnosti Maribora.....	13
3.3 Pohorje.....	18
4 REZULTATI	22
5 RAZPRAVA – interpretacija anket	28
6 INOVACIJSKI PREDLOG – nova geografska učna pot Vzpenjača-Trikotna jasa	30
6.1 Opis poti.....	30
6.2 Predlogi učnih tabel	32
7 DRUŽBENA ODGOVORNOST	37
8 ZAKLJUČEK	39
9 VIRI IN LITERATURA	40
10 PRILOGE	42

KAZALO SLIK

Slika 1: Zemljevid gozdne učne poti ob Srednji lesarski šoli Maribor (vir: splet: Lesarska šola).....	9
Slika 2: Cerkev sv. Bolfenka (vir: splet: Zavod za gozdove Slovenije).....	10
Slika 3: Informativna zloženka Rozkine gozdne učne poti (vir: splet: Zavod za gozdove Slovenije)	10
Slika 4: Naslovnica projektne kataloga o Martinovi učni poti (vir: splet: Martinova učna pot)	11
Slika 5: Informativna zloženka o učni poti Uršankovo (vir: splet: Zavod za gozdove Slovenije)	12
Slika 6: Splav na splavarski učni poti (vir: splet: Rajzefiber).....	12
Slika 7: Pogled na mariborski park in Pohorje (vir: splet: Visit Maribor).....	13
Slika 8: Klimogram Maribora med letoma 1981 in 2010 (vir: splet: Meteo).....	14
Slika 9: Pogled na smučišče Mariborsko Pohorje (vir: splet: Palma).....	21
Slika 10: Terme Zreče (vir: splet: Terme Zreče)	21
Slika 11: Pogled iz trikotne jase (vir: fotografirali avtorji inovacijskega predloga, februar 2021).....	30

KAZALO GRAFIKONOV

Grafikon 1: Število anketirancev po starostnih skupinah.....	23
---	----

KAZALO TABEL

Tabela 1: Starostna sestava anketiranih.....	22
Tabela 2: Prebivališče anketiranih	23
Tabela 3: Poznavanje učnih poti med anketiranimi	24
Tabela 4: Poznavanje konkretnih učnih poti v Mariboru in okolici.....	24
Tabela 5: Že prehojene poti med anketiranimi.....	25
Tabela 6: Branje učnih tabel med anketiranimi.....	26
Tabela 7: Poznavanje geografije Pohorja.....	26
Tabela 8: Obiskanost Mariborskega Pohorja med anketiranimi.....	27
Tabela 9: Obiskanost Mariborskega Pohorja – individualno ali v družbi/skupini	27

KAZALO ZEMLJEVIDOV

Zemljevid 1: Povprečne januarske temperature v Sloveniji (vir: splet: E-učbenik Geografija 9).	15
Zemljevid 2: Povprečne julijske temperature v Sloveniji (vir: splet: E-učbenik Geografija 9).	15
Zemljevid 3: Geološka karta Slovenije (vir: splet: E-učbenik Geografija 9).	16
Zemljevid 4: Zemljevid Slovenije glede na geološka obdobja (vir: splet: E-učbenik Geografija 9).	16
Zemljevid 5: Rastlinstvo Slovenije (vir: splet: E-učbenik Geografija 9).....	17
Zemljevid 6: Reke in potoki ter podtalnica (vir: splet: E-učbenik Geografija 9)	19
Zemljevid 7: Povprečna letna količina padavin v Sloveniji (vir: splet: E-učbenik Geografija 9)	20
Zemljevid 8: Zemljevid predvidene geografske učne poti Vzpenjača – Trikotna jasa (vir osnovnega zemljevida: Google Maps)	31
Zemljevid 9: Širša okolica predvidene geografske učne poti (vir osnovnega zemljevida: Google Maps).....	31

POVZETEK

Z inovacijskim predlogom, ki nosi naslov *Geografska učna pot Vzpenjača-Trikotna jasa*, predstavljamo osnutek petih učnih tabel, postavljenih na omenjeni relaciji. Raziskovalno delo smo zasnovali na podlagi raziskovanja geografije Maribora in Pohorja ter na osnovi že obstoječih učnih poti na območju Maribora in okolice – jih opisali, fotografirali učne table, njihovo prepoznavnost in uporabo pa preverjali z anketo. Analiza slednje nam je služila tudi pri načrtovanju nove geografske učne poti. Izdelali smo zemljevid učne poti, jo opisali in izdelali osnutke učnih tabel. Metode dela so vključevale zbiranje, pregled in kritično presojo dostopne literature o učnih poteh ter o naravno- in družbeno-geografskih vsebinah, ki jih je zajemala nova učna pot, terensko delo, izvedbo in analizo ankete ter izdelavo tematskega zemljevida in učnih tabel.

V inovacijskem predlogu smo upoštevali štiri vidike družbene odgovornosti, to so turistična vloga, izobraževalna vloga, skrb za zdravje in skrb za okolje. Menimo, da tako naloga predstavlja nov doprinos Mestni občini Maribor.

Ključne besede: učna pot, učne table, geografija Maribora in Pohorja, Mariborsko Pohorje, inovacijski predlog, turizem, geografija.

ZAHVALA

Želimo se zahvaliti naši mentorici za pomoč in usmerjanje pri izdelavi inovacijskega predloga. Prav tako bi se radi zahvalili vsem, ki so sodelovali v anketi.

1 UVOD

Ideja za temo raziskovalne naloge se nam je porodila na začetku šolskega leta. Zdelo se nam je smiselno izdelati načrt za geografsko učno pot, ki bi potekala od Vzpenjača do Trikotne jase na vznožju Mariborskega Pohorja. Z njo bi namreč mimoidočim omogočili boljše poznavanje geografije Maribora in Pohorja. V primeru primerne oglaševanja s pomočjo spleta, turističnih agencij in uradov bi lahko pritegnila številne nove obiskovalce iz lokalnega in ne lokalnega okolja – šole, družine, pohodnike, turiste ...

Cilji naše naloge so bili predstavitev že obstoječih učnih poti v Mariboru in okolici, s pomočjo ankete raziskati poznavanje in obiskanost omenjenih učnih poti, zasnovati novo geografsko učno pot na relaciji Vzpenjača-Trikotna jasa, zasnovati primere petih učnih tabel o geografskih značilnostih Maribora in Pohorja ter izdelati ustrezen zemljevid. Postavili smo si tudi pet **raziskovalnih vprašanj**. **Navezujejo se na anketo in so sledeča:**

- Predvidevamo, da vsi anketirani poznajo vsaj eno učno pot v Mariboru in okolici.
- Predvidevamo, da učne table večinoma berejo tisti, ki so v starostni skupini nad 30 let.
- Predvidevamo, da so tisti, ki živijo v sosednjih občinah Mestne občine Maribor, že prehodili vsaj eno učno pot.
- Predvidevamo, da ima večina anketiranih malo osnovnega znanja o geografskih značilnostih Maribora in Pohorja.
- Predvidevamo, da več kot $\frac{3}{4}$ anketiranih Mariborsko Pohorje obiše vsaj enkrat letno.

2 METODOLOGIJA

Pri pripravi inovacijskega predloga smo uporabili naslednje metode dela:

- pregled literature in virov,
- terensko delo,
- anketiranje,
- izdelava zemljevida.

Uporabljali smo torej štiri različne geografske metode dela. Dostopne vire in literaturo smo pregledali ter kritično analizirali, vključno s klimogrami in fotografijami. Pri terenskem delu smo opazovali, fotografirali in merili razdaljo nove učne poti (s pomočjo mobilne aplikacije za merjenje razdalje poti ter s spletnim programom Google zemljevidi). Prav tako smo fotografirali že obstoječe učne table in poti. Za sestavo in analizo ankete smo uporabljali spletno aplikacijo Enka. Izdelali smo tudi zemljevid učne poti. Pri tem sta nam bila v pomoč programa Google Zemljevidi ter PowerPoint.

3 PREGLED OBJAV

3.1 Obstoječe učne poti v Mariboru in okolici

3.1.1 Gozdna učna pot ob Srednji lesarski šoli Maribor

Na zahodnem delu mesta Maribor, sta Srednja lesarska šola Maribor in Turistično društvo Studenci pripravila zanimivo gozdno učno pot, ki poteka v Studenškem gozdu, v delu nekdanjega obširnega gozdnega območja, imenovanega Dobrava. Gozd je umeščen na sam rob mesta na desnem bregu reke Drave in skupaj z reko nudi sprostitev v miru in svežini. Celoten gozd je na ravnini, prepredajo ga gozdne poti, ki omogočajo sprehajalcem in kolesarjem možnost nezahtevne rekreacije (splet: Lesarska šola).

Slika 1: Zemljevid gozdne učne poti ob Srednji lesarski šoli Maribor (vir: splet: Lesarska šola).

3.1.2 Učna pot Mariborski otok

Učna pot Mariborski otok je bila narejena z namenom, da bi se z naravo Mariborskega otoka spoznali tudi kopalci in obiskovalci Mariborskega otoka. Financirala jo je Mestna občina Maribor. Na poti lahko vidiš veliko raznolikih živali, rastlin, njihove življenjske prostore in še mnoge druge geološke in geomorfološke posebnosti. Pot poteka po obstoječi trasi sprehajalne poti, ob poti so postavljene tematske točke (zeleni simboli),

ki nakazujejo na določene posebnosti in pomembne dele otoka. Začetek poti je pri vstopu v kopališče, kjer je postavljena tabla z osnovni informacijami o otoku (splet: Lokalec).

3.1.3 Rozkina gozdna učna pot Bolfenk-Razglednik

Pot je krožna in je dolga tri kilometre. Začetek gozdne poti je pri zgornji postaji pohorske vzpenjače. Do poti lahko dostopaš z avtomobilom ali avtobusom po cesti Hoče-Bellevue ali z vzpenjačo iz Radvanja. Znak poti sta smreka in rumeno modra markacija na belem pravokotniku ali samo rumeno modra markacija (splet: Zavod za gozdove Slovenije).

Slika 2: Cerkevica sv. Bolfenka (vir: splet: Zavod za gozdove Slovenije)

Slika 3: Informativna zloženka Rozkine gozdne učne poti (vir: splet: Zavod za gozdove Slovenije)

3.1.4 Učna pot Poštela

Arheološka učna pot Poštela se nahaja na vznožju Mariborskega Pohorja, kjer stoji mogočna utrjena višinska naselbina, v bližini katere je bilo najdenih mnogo gomilnih grobišč. Poštela sicer v osnovi ni učna pot, vendar se lahko s sprehodom po označenih delih naselbine – markiranih tablah – veliko naučiš o življenju tukajšnjih prebivalcev v času železne dobe, natančneje v obdobju 4. stoletja pred našim štetjem (Črešnar, Vinazza, str. 439).

3.1.5 Martinova učna pot – medgeneracijski park v Kamnici

V študijskem letu 2018/2019 je bil izpeljan projekt z naslovom *Martinova učna pot kot medgeneracijski park v Kamnici*. V projektu so sodelovali študentje mariborske Pedagoške in Filozofske fakultete, Fakultete za naravoslovje in matematiko in Univerza v Mariboru. Pot je namenjena predvsem aktivnemu učenju predšolskih in šolskih otrok (splet: Martinova učna pot).

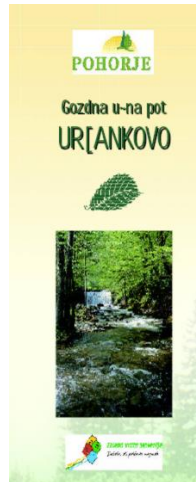

Slika 4: Naslovnica projektne kataloga o Martinovi učni poti (vir: splet: Martinova učna pot)

3.1.6 Gozdna učna pot Uršankovo

Gozdna učna pot Uršankovo ponuja dve možnosti – sprehodiš se lahko po krajši 1,3 km ali daljši, 3 km dolgi krožni poti. Pot se začne pri "Mucu" – gostilni v Rušah, ob pohorskem potoku na nadmorski višini 300 m. Do začetka poti lahko prideš z

avtomobilom, avtobusom do Ruš ali pa z vlakom. Oznaka poti je brestov list. Namen poti je predstavitev gozda in rastlin v njem ter zgodovine tega območja. Pot nekaj časa pelje ob potoku Lobnica, kjer lahko vidimo 23 mlinov in žag. Na poti je 11 označenih stojišč (splet: Zavod za gozdove Slovenije).

Slika 5: Informativna zloženka o učni poti Uršankovo (vir: splet: Zavod za gozdove Slovenije)

3.1.7 Splavarska učna pot

Splavarska učna pot se začne v centru Maribora in nas z desetimi informacijskimi tablami vodi vse do Mariborskega otoka. Na koncu poti se skriva zaklad, katerega koordinate je potrebno izračunati s pomočjo številke na informacijskih tablah. Prav tako lahko spoznate zgodbo o flosarjih, ki jim je Drava nekoč služila kot glavna prometna žila. Sprehod po poti traja eno uro (splet: Geocaching).

Slika 6: Splav na splavarski učni poti (vir: splet: Rajzefiber)

3.1.8 Mariborski pogledi

Pot Mariborski pogledi pelje do veliko zanimivih točk: do Pekrske gorce, na Kalvarijo in do mestnih vinogradniških gričev. Na poti so postavljene QR table, kjer lahko s pomočjo QR kod dostopate do opisa turistične točke. Na poti na Piramido je poleg prve table, kjer so informacije o poti, še pet QR tabel na točkah z razgledom, na poti na Kalvarijo so umeščene štiri QR table, na poti na Pekrsko gorco pa tri QR table. Ob sprehodu po poti se razprostirajo čudoviti razgledi (splet: Visit Maribor).

Slika 7: Pogled na mariborski park in Mariborsko Pohorje (vir: splet: Visit Maribor)

3.2 Geografske značilnosti Maribora

Naravnogeografske značilnosti

Maribor leži na **274,4 m nadmorske višine**, 15° 39' 12" vzhodne geografske dolžine in 46° 33' 39" severne geografske širine (Hartman, 1990, str. 3–8).

Mestno območje obsega 4800 ha; zajema tudi obmestna naselja Celestrina, Kamnica, Dogošje, Košaki, Malečnik, Limbuš, Miklavž na Dravskem polju, Pekre, Počehova, Razvanje, Ribniško selo, Vinarje, Za Kalvarijo in Zrkovci (Krušič idr., 1997, str. 145–146).

Mesto obdajajo na severu Kalvarija (375 m), Mestni vrh (348 m), Piramida (386 m), Stolni vrh (383 m) in Meljski hrib (398 m). Na jugu se dviga Pohorje (1543 m) in Pekrska gorca (352 m) (Hartman, 1990, str. 3–8; Krušič idr., 1997, str. 145–146).

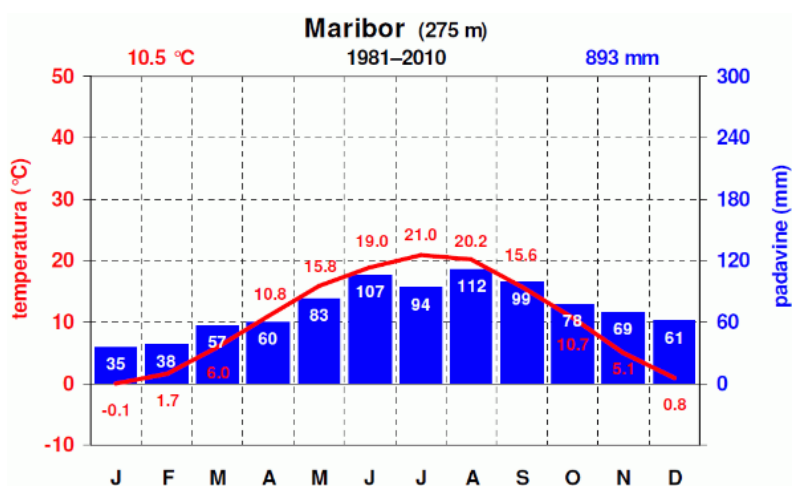
Skozi mesto teče **reka Drava** in ga tako loči na dva dela. Na reki Dravi, ki izvira v Italiji, je tudi **Mariborski otok**, najbolj poznan po kopališču ter dobri lokaciji za sprehode in

počitek v naravi. Za otok je značilna velika rastlinska pestrost, živalskih vrst pa na otoku ni toliko (Krušič idr., 1997, str. 146).

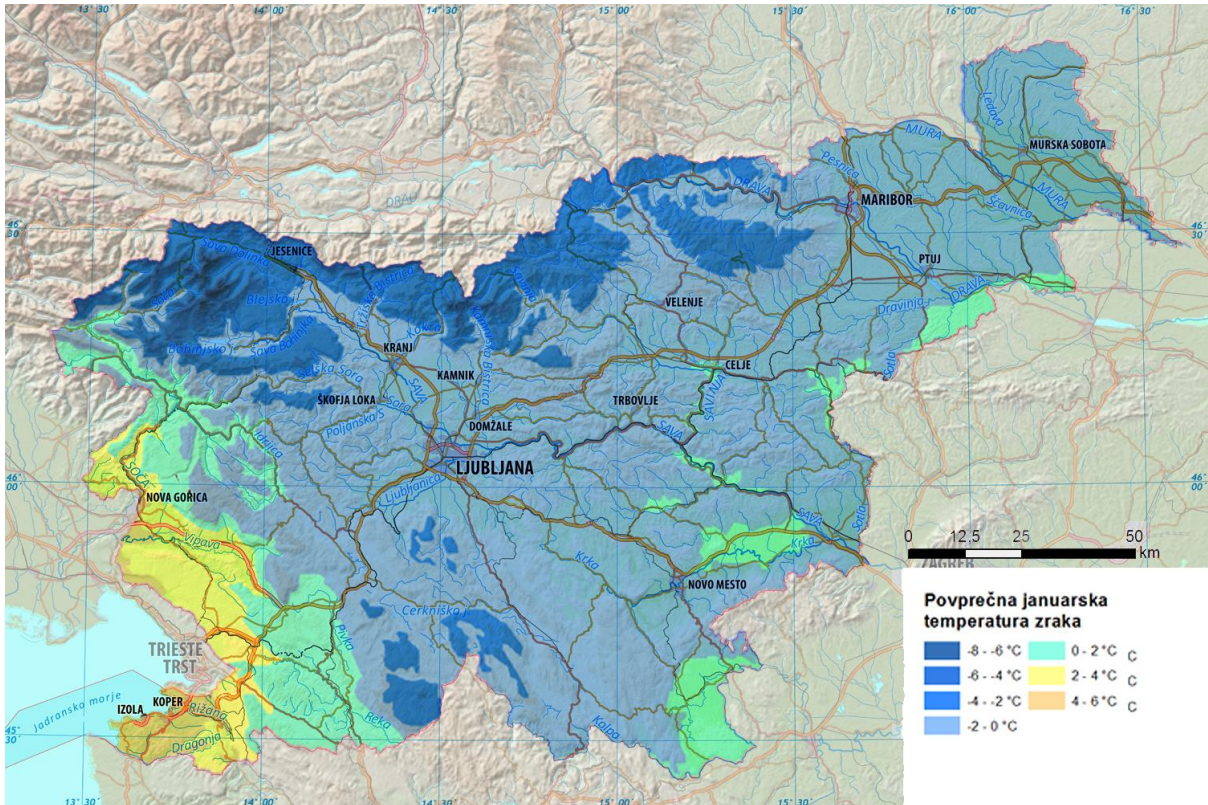
Maribor leži na prehodu sredogorskega alpskega sveta v obpanonski svet goric in nižin. Okolica Maribora je stičišče petih severovzhodnih geografskih enot Slovenije: Pohorja, Kozjaka, Dravske doline, Dravskega polja in Slovenskih goric (Bogataj ind., 2013, str. 258).

Mesto se nahaja v **Dravski dolini**. Gre za okoli 50 km dolgo ravninsko pokrajino, ki jo sestavljajo tri polja: Dravsko (med Mariborom in Ptujem), Ptujsko (med Ptujem in Ormožem) in Središko (med Ormožem in hrvaško mejo). Polja so zaradi ravninskega reliefa, ugodnega celinskega podnebja in rodovitne rjave prsti izredno primerna za pridelavo živil in posredno tudi za gospodarstvo. Podnebje v Dravski kotlini je najbolj celinsko v Sloveniji, kljub temu pa ga še prištevamo k **zmerno celinskemu** ali **subpanonskemu podnebj**u. Razlika med panonskim in subpanonskim podnebjem je v tem, da so subpanonska poletja hladnejša, čez celo leto je več padavin, še posebej poleti (Senegačnik, 2010, str. 107–117).

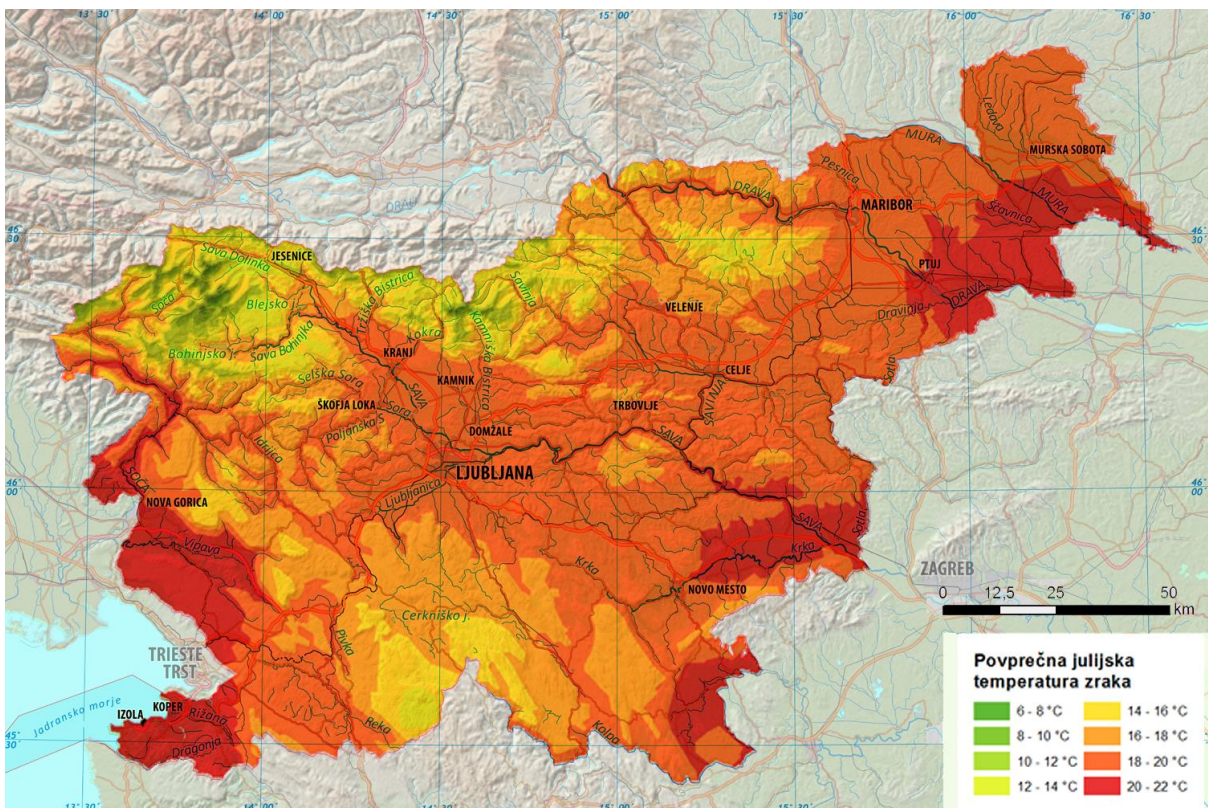
Kot je že bilo omenjeno, Maribor leži na robu obpanonskega in predalpskega sredogorskega sveta, zato so klimatske skrajnosti ublažene. Zime so hladne, poletja so vroča – takrat je tudi višek padavin. Najnižje temperature so januarja (-2–0 °C) (*zemljevid 1*), najvišje julija (18–20 °C) (*zemljevid 2*). Padavin je največ v juliju in avgustu, najmanj pa januarja in februarja (*klimogram Maribora*). Oblačnost se je v Mariboru povečala zaradi industrializacije mesta (Senegačnik, 2010, str. 107–117).

Slika 8: Klimogram Maribora med letoma 1981 in 2010 (vir: splet: Meteo)

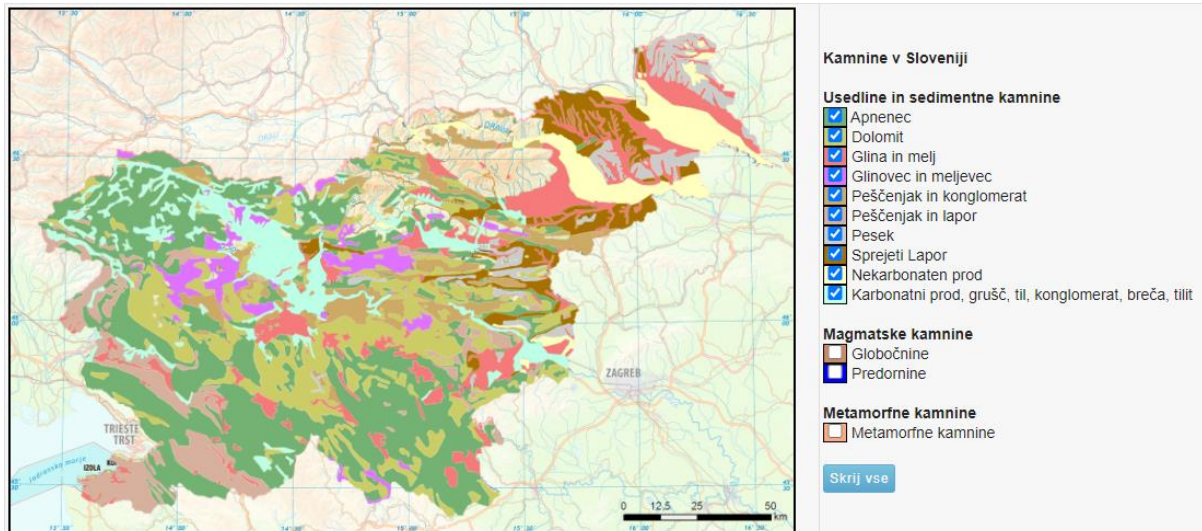

Zemljevid 1: Povprečne januarske temperature v Sloveniji (vir: splet: E-učbenik Geografija 9).

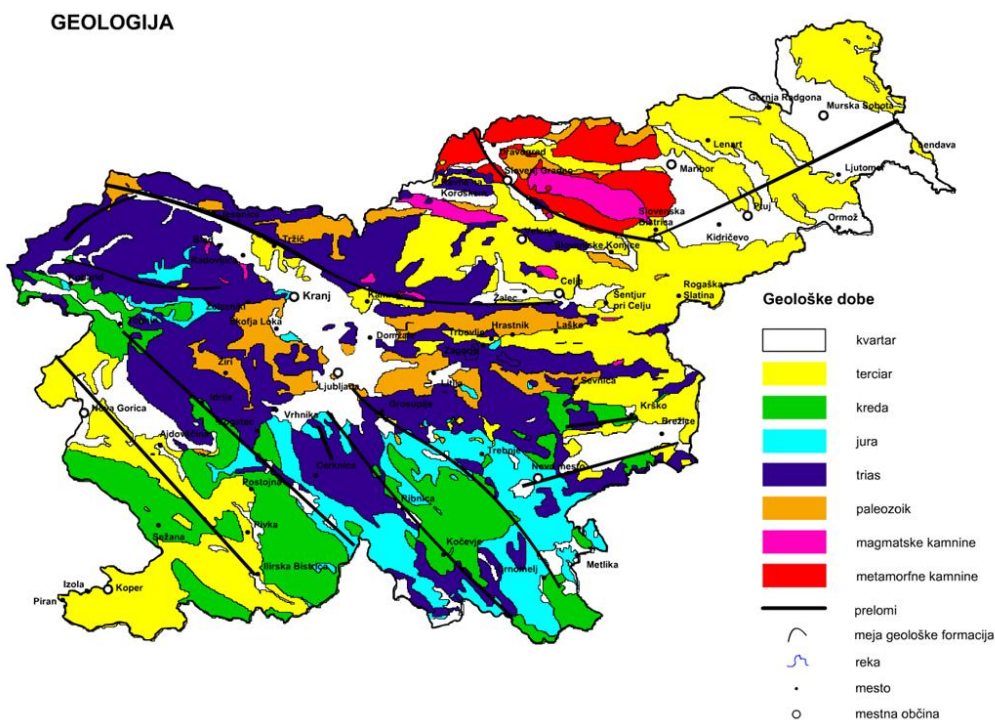

Zemljevid 2: Povprečne julijske temperature v Sloveniji (vir: splet: E-učbenik Geografija 9).

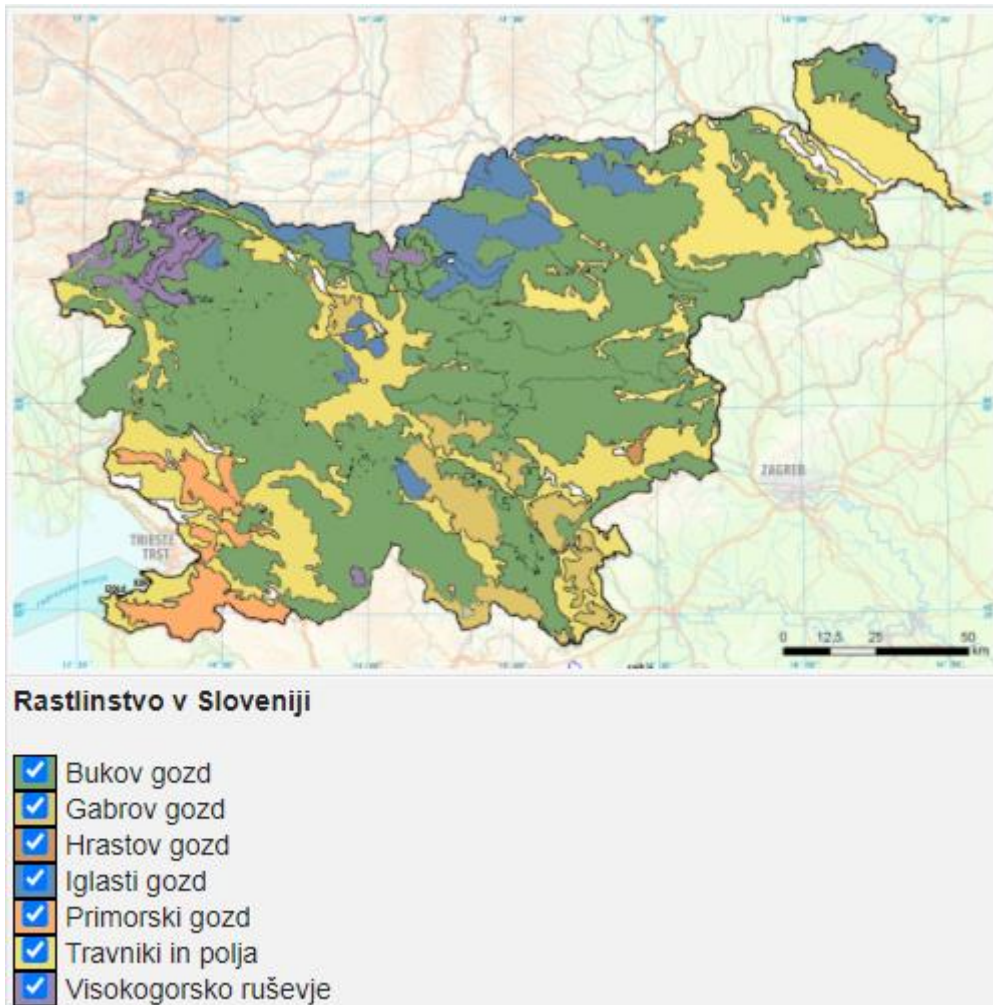
V Mariboru in njegovi bližnji okolici so predvsem **sedimentne kamnine – prod in pesek kvartarne starosti** – s katerimi je zasuta Dravska dolina (*zemljevid 3 in 4*). Posledično je zaradi neprepustnosti omenjenih kamnin na teh območjih **veliko podtalne vode**, ki je pomemben vir pitne vode (*zemljevid 6*). Ogroža jo predvsem kmetijska dejavnost, ki je zaradi ugodnih pogojev na teh območjih zelo močno zastopana. Med rastlinstvom na teh območjih torej prevladujejo **travniki in njive**, ponekod tudi **bukov gozd** (*zemljevid 5*). (splet: I-učbenik Geografija 9).

Zemljevid 3: Geološka karta Slovenije (vir: splet: E-učbenik Geografija 9).

Zemljevid 4: Zemljevid Slovenije glede na geološka obdobja (vir: splet: E-učbenik Geografija 9).

Zemljevid 5: Rastlinstvo Slovenije (vir: splet: E-učbenik Geografija 9).

Družbenogeografske značilnosti

Mesto Maribor ima okoli **100.000 prebivalcev** (natančneje 96.211 leta 2020) in je **drugo največje mesto v Sloveniji**. Je neformalna prestolnica »Slovenke Štajerske« in **sedež Mestne občine Maribor**. Slednja je imela v letu 2020 zabeleženih 112.682 prebivalcev. Leži v **Podravski statistični regiji** in **Vzhodni kohezijski regiji**. Velja za gospodarsko, finančno, upravno, izobraževalno, kulturno in turistično središče celotne severovzhodne Slovenije (Bogataj idr., 2013, str. 228; splet: SiSTAT).

Mestna občina Maribor je upravna enota v Podravski regiji in je bila ustanovljena leta 1850. Z leti se je spreminjala in se na koncu formirala v takšno kot jo poznamo danes. Meri 147,5 km² (Bogataj idr., 2013, str. 228).

Največja **gospodarska območja** se nahajajo med Meljskim hribom in Dravo, na Tezmem in na Studencih. Največ prebivalstva se zaposluje v **storitvenih dejavnostih**. (Krušič idr., 1997, str. 145–146).

Kot pravi znan slovenski pregovor »Vsaka vas ima svoj glas«, ima tudi Maribor svojo posebno **govorico**. **Predmariborska govorica** je najznačilnejša po diftongizaciji, akanju (govoreči izgovarjajo glas »a« namesto »o«), napetih vogalih, padajoči notaciji in sekanju. **Mariborska mestna govorica** pa je naravnana v enoglasniški sestavi, prisotnih je veliko angleških besed ali popačenk, nemške popačenke se vedno manj uporabljajo (Hartman, 1990, str. 3-8).

3.3 Pohorje

Naravnogeografske značilnosti

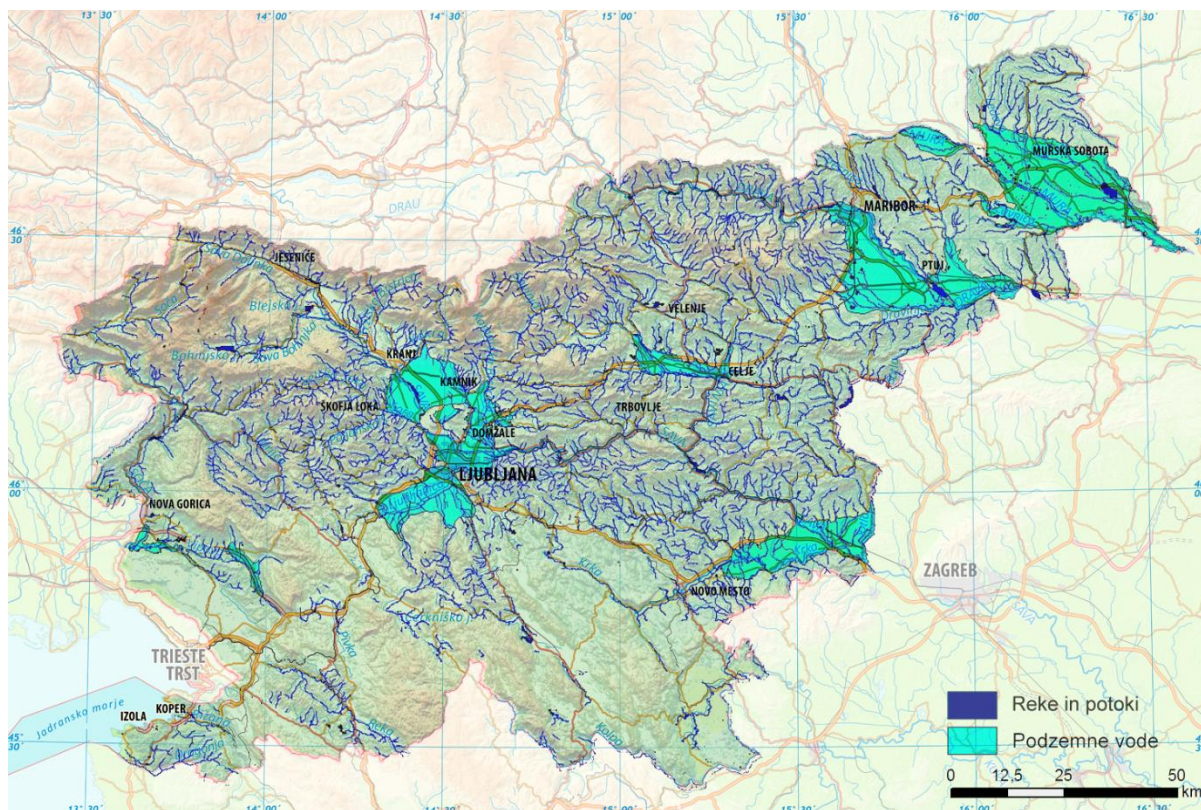
Pohorje je **predalpsko hribovje**, ki leži v **severovzhodni Sloveniji** in se razteza med reko Dravo na severu ter Dravsko-Ptujskim poljem na jugu. Na zahodu seže do Dravograda in Slovenj Gradca, na vzhodu do Maribora in na jugu do Oplotnice. V dolžino meri približno **50 km**, v širino pa **20 km** (Perko, 1998, str. 142—155).

Pohorje je hribovitega reliefa. Raven svet je omejen na nasute dele dolin. Velike višinske razlike med slemeni in globokimi dolinami so v preteklosti oteževale prehodnost. Današnja podoba površja je odsev razvoja rečnega omrežja v preteklosti (Perko, 1998, str. 142—155).

Na Pohorju prevladujejo **metamorfne kamnine**, preko katerih so odložene permske, triasne, kredne in miocenske usedline, nazadnje pa še kvartarni nanosi. Spodnje metamorfne sklade sestavljajo gnajs, eklogit, amfibolit in blestnik, zgornje pa filit. Jedro Pohorja sestavlja ogromen **magmatski tonalitni** (po novem granodioritni) **lakolit**, ki je iz vseh strani obkrožen z metamorfnimi kamninami, te pa s **sedimentnimi**. Vse kamnine, zlasti na zahodnem Pohorju, predira dacit (*zemljevid 3 in 4*) (Perko, 1998, str. 142—155).

Na neprepustni kamninski podlagi je nastalo najbolj razvejano **območje površinskih voda** v Sloveniji ter edinstvena **barja z jezerci**, ki so življenjski prostor redkih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst (*zemljevid 6*). Številni pohorski potoki, ki se strmo spuščajo v dolino, so še pred nekaj desetletji poganjali mline. Večji vodotoki so Lobnica, Radoljna, Velka, Vuhreščica na severni strani ter Hočki in Framski potok, Polskava, Bistrica, Oplotniščica, Dravinja, Hudinja, Paka in Mislinja. Vse razen Pake in Hudinje, ki se izlivata v Savinjo, se stekajo v Dravo. V zgornjem toku potoki tvorijo **slapove**, slapišča in skočnike, saj tečejo preko skalnih pregrad. Nekateri slapovi so

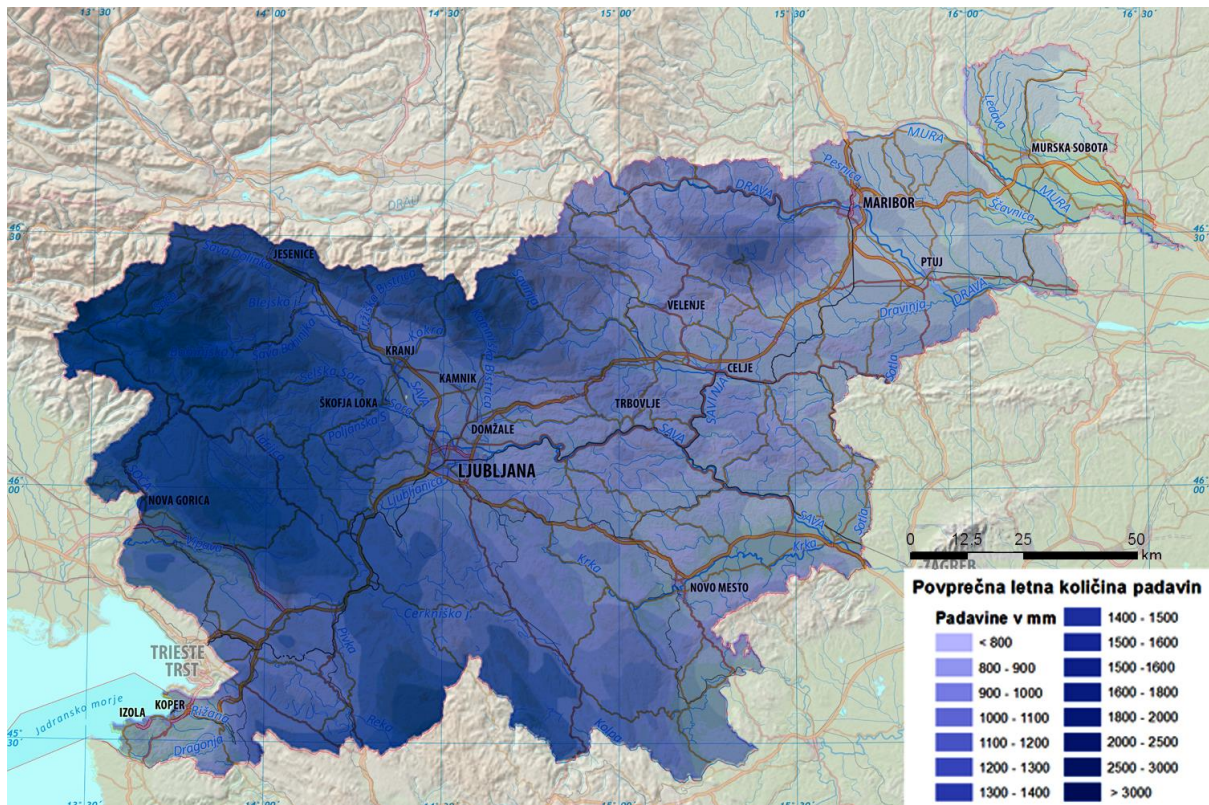
tudi naravne znamenitosti: Veliki in Mali Šumik na Lobnici, Šum in Žleb na Bistrici, Hudičev slap na Radoljni.

Zemljevid 6: Reke in potoki ter podtalnica v Sloveniji (vir: splet: E-učbenik Geografija 9)

Podnebje je **zmerno celinsko**, v kotlinah precej hladno, vršni del Pohorja pa ima **gorsko podnebje** s povprečno 1400 do 1600 mm padavin letno (zemljevid 7) in je do pet mesecev pokrit s snežno odejo. Na južnih in jugovzhodnih pobočjih so že močni vplivi panonskega in celinskega podnebja, zato tam uspevajo vinogradi in sadovnjaki. Za zaprte doline in kotline je značilen **temperaturni obrat**, ki je najizrazitejši v Slovenjegraški kotlini. Za celotno hribovje je značilna **nadpovprečna gozdnatost** – na vznožjih prevladujejo **bukovi gozdovi**, na višjih legah **iglavci** (zemljevid 5) (Senegačnik, 2012, str. 274–310).

Značilne prsti nagnjenega površja na karbonatnih kamninah so **rendzine** in **rjave pokarbonatne prsti**, na nekarbonatnih kamninah pa **distrične (kisle) rjave prsti**. Dna kotlin imajo tako poleg obpanonskih ravnin najboljše naravne možnosti za njive in vrtove (Senegačnik, 2012, str. 274–310).

Zemljevid 7: Povprečna letna količina padavin v Sloveniji (vir: splet: E-učbenik Geografija 9)

Družbenogeografske značilnosti

Prvi večji val **poselitve** na območju Pohorja je bil med 12. in 14. stoletjem. Najzgodnejši dokumentirani viri so iz 13. stoletja in govorijo o 195 samotnih kmetijah v okolici Vuzenice in na slovenjebistriškem. Konec 14. stoletja je bil poseljen tudi severni del Pohorja. Zaradi neugodnih naravnih razmer so do 17. stoletja nekatere višje ležeče kmetije opustili (Perko, 1998, str. 142—155).

Danes so za Pohorje značilna manjša **razložena naselja** z 200 do 300 prebivalci in posamezne **samotne kmetije**. Ob vznožju (Dravograd, Radlje, Vuhred, Vuzenica, Ruše, Limbuš, Zreče, Mislinja, Slovenj Gradec) in na vršajih (Lovrenc na Pohorju, Ribnica na Pohorju, Oplotnica) pa so nastala **večja naselja**. Na uravnanih terasah so zrasla gručasta naselja Skomarje, Sv. Anton, Sv. Primož, Šmartno na Pohorju. Zgornja **meja poselitve** je na okoli **1000 m** (Perko, 1998, str. 142—155).

Kmetijstvo je usmerjeno predvsem v **živinorejo** in **gozdarstvo**. Nekdaj se je na živinorejo navezovala izdelava mlečnih izdelkov. V dolinah so se razvili **lesnopredelovalni obrati**, ki so dajali osnovo razvoju kasnejše lesne industrije. Na osnovi rudnega bogastva se je v preteklosti razvilo **premogovništvo** in **fužinarstvo**.

Znana (predvsem zimsko) **športno rekreacijska središča** so: Bolfenk, Bellevue, Areh, Trije Kralji, Ribniška koča, Kope in Rogla. Pozimi večinoma služijo kot smučišča, del prog je tudi umetno zasnežen. Poleti pa so poleg pohodnikov in kolesarjev predvidene tudi nekatere novejšje dejavnosti kot so poletno sankanje in adrenalinski park. V letu 2009 so na Mariborskem Pohorju zgradili novo krožnokabinsko žičnico, ker se je porušil steber. Pohorje je polno **planinskih koč** in planinskih poti. Prepredeno je tudi z gozdnimi cestami, ki jih uporabljajo gorski kolesarji in tudi konjeniki.

Na smučarskem stadionu, ki se spušča do vznožja Pohorja, poteka tudi tekma za ženski svetovni pokal v smučanju, imenovan **Zlata lisica**. Ciljna arena je znana tudi kot snežna plaža. V Zrečah se nahaja **termalni vrelec**, ob katerem je zraslo moderno zdraviliško središče.

Slika 9: Pogled na smučišče Mariborsko Pohorje (vir: splet: Palma)

Slika 10: Terme Zreče (vir: splet: Terme Zreče)

4 REZULTATI

V sledečem poglavju so predstavljeni rezultati anketnega vprašalnika po posameznih vprašanjih. Prikazali smo jih na različne načine – v besedilu ter v obliki tabel ali grafov. Anketni vprašalnik je priložen v prilogi. Izdelan je bil v spletnem programu ENKA. Sodelovalo je 64 anketirancev.

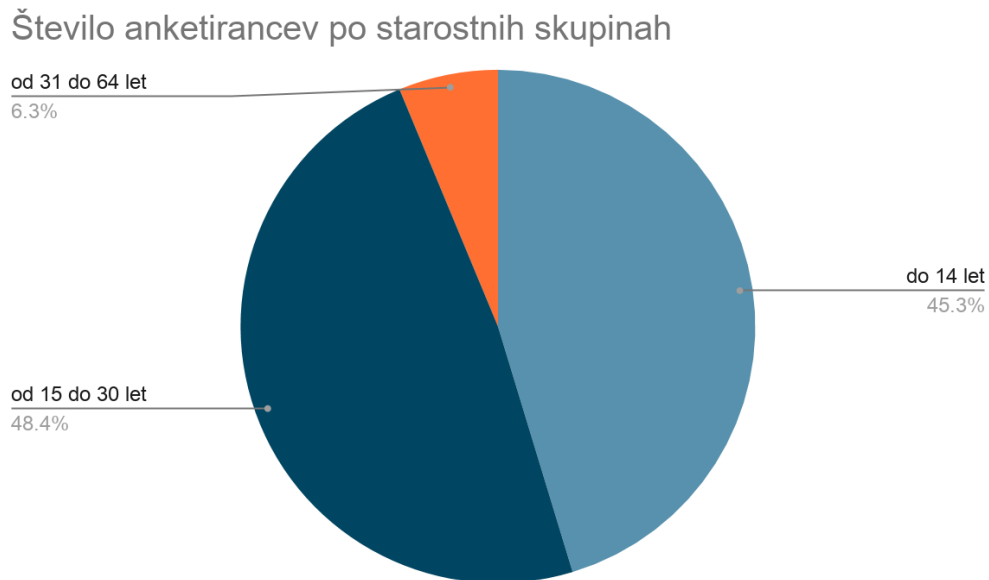
1. Anketno vprašanje: »V katero starostno skupino se uvrščate?«

Na zapisano vprašanje so odgovorili vsi anketiranci, skupno 64. Največ izmed njih (31 anketiranih oz. 48 %) se uvršča v starostno skupino od 15 do 30 let. Najmanj sodelujočih v anketi pripada starostni skupini 65 ali več let (0 anketiranih oz. 0%). Delež anketiranih po starostnih skupinah je razviden iz spodnje tabele (*Tabela 1*).

Tabela 1: Starostna sestava anketiranih (vir: anketa)

Starostna skupina	Število anketiranih	Delež anketiranih (%)
do 14 let	29	45
od 15 do 30 let	31	49
od 31 do 64 let	4	6
65 let ali več	0	0

Grafikon 1: Število anketirancev po starostnih skupinah (vir: anketa)

2. Anketno vprašanje: »V kateri občini trenutno živite?«

Na zapisano vprašanje so odgovorili vsi anketiranci, skupno 64. Največ izmed njih (54 oz. 84%) jih je odgovorilo, da živijo v mestni občini Maribor. Ostalih 10 anketirancev živi v bližnji okolici *.

Tabela 2: Prebivališče anketiranih (vir: anketa)

Bivališče	Št. anketirancev	Delež anketiranih (%)
Mestna občina Maribor	54	84
Drugo	10	16

*Drugo: Slovenska Bistrica (5 anketiranci), Selnica ob Dravi (3 anketiranca), Podvelka (1 anketiranec), Sladki vrh (1 anketiranec).

3. anketno vprašanje: »Koliko učnih poti poznate v Mariboru in bližnji okolici?«

Na tretje vprašanje so odgovorili vsi anketiranci. 36 oz. 56% anketirancev je odgovorilo, da ne pozna nobene učne poti v Mariboru. 8 oz. 13% anketirancev pozna samo 1 učno pot, 20 oz. 31% anketirancev pa pozna več kot eno učno pot.

Tabela 3: Poznavanje učnih poti med anketiranimi (vir: anketa)

Število poznanih učnih poti	Št. anketirancev	Delež anketirancev (%)
Nobene	36	56
Eno	8	13
Več kot eno	20	31

4. anketno vprašanje: Če ste pri prejšnjem vprašanju odgovorili z “eno” ali “več kot eno”, prosim napišite, katere učne poti poznate.

Na četrto vprašanje je odgovorilo 17 anketirancev. Največ anketirancev (5 oz. 17,5%) pozna učno pot Mariborski otok, najmanj pa učne poti na Pohorju, v Josipdolu, na Ruti, Rozkino pot ter pot po mariborskih razgledih.

Tabela 4: Poznavanje konkretnih učnih poti v Mariboru in okolici (vir: anketa)

učna pot	št. anketirancev	delež anketirancev (%)
pri Kalvariji	3	10,5
na Pohorju	1	3,5
Poštela	2	7
Mariborski otok	5	17,5
Bolfenk	2	7
Splavarska učna pot	2	7
ob lesarski šoli	2	7
Josipdol	1	3,5
Ruta	1	3,5
Piramida	3	10,5

Betnavski gozd	2	7
Trije ribniki	1	3,5
Martinova pot	1	3,5
Studenški gozd	1	3,5
staro mestno jedro	1	3,5
Rozkina pot	1	3,5

5. anketno vprašanje: »Izberite učne poti, ki ste jih že prehodili in ob tem prebrali učne table.«

Na zapisano vprašanje je odgovorilo 36 anketirancev. Največ (34 oz. 53%) jih je odgovorilo, da so prehodili in ob tem prebrali učne table na Mariborskem otoku. Najmanj anketirancev (5 oz. 8%) je prehodilo in ob tem prebralo table na Martinovi učni poti v Kamnici.

Tabela 5: Že prehojene poti med anketiranimi (vir: anketa)

Prehojena učna pot	Št. anketirancev	Delež anketirancev (%)
Gozdna učna pot ob Srednji lesarski šoli	7	11
Učna pot Mariborski otok	34	53
Mariborski razgledi	9	14
Rozkina učna pot - Razglednik	8	13
Splavarska učna pot	9	14
Martinova učna pot v Kamnici	5	8
Učna pot Poštela	8	13

6. anketno vprašanje: »Ali na izletih ali sprehodih po naravi berete zapise na učnih tablah?«

Na šesto vprašanje je odgovorilo 54 anketirancev. Skupno jih je z "Da" odgovorilo 27 oz. 50%. Z "Ne" je odgovorila druga polovica.

Tabela 6: Branje učnih tabel med anketiranimi (vir: anketa)

Branje zapisa na učnih tablah	Št. anketirancev	Delež anketirancev v %
DA	27	50
NE	27	50

7. anketno vprašanje: »Kako bi ocenili vaše poznavanje geografskih značilnosti Maribora in Pohorja (primer: relief, podnebje, kamninska zgradba, naselja, prebivalstvo, gospodarstvo....)?«

Rezultati sedmega vprašanja so prikazani v spodnji tabeli. Največ anketiranih meni, da imajo precej znanja o geografskih značilnostih Maribora in Pohorja.

Tabela 7: Poznavanje geografije Pohorja (vir: anketa)

Znanje	Št. anketirancev	Delež anketirancev v %
imam le malo osnovnega znanja	17	32
imam precej znanja - v smislu splošne razgledanosti	34	63
imam veliko znanja tematika me zelo zanima ali se z njo strokovno oz. poklicno ukvarjam	3	5

8. anketno vprašanje: »Kako pogosto se peš odpravite na Mariborsko Pohorje na relaciji od začetne postaje Vzpenjače do Trikotne jase?«

Na to vprašanje je odgovorilo 54 anketiranih. Na odgovor "Nikoli" so odgovorili 4 oz. 7% anketirancev. 26 oz. 48% anketirancev je odgovorilo z "Nekajkrat na leto ali redkeje". 16 oz. 30% anketirancev je odgovorilo z "Vsaj enkrat na mesec", 8 oz. 15% pa je odgovorilo z "Vsak teden".

Tabela 8: Obiskanost Mariborskega Pohorja med anketiranimi (vir: anketa)

Kako pogosto greste na Mariborsko Pohorje?	Št. anketirancev	Delež anketirancev v %
Nikoli	4	7
Nekaj krat na leto ali redkeje	26	48
Vsaj enkrat na mesec	16	30
Vsak teden	8	15

9. anketno vprašanje: »S kom se običajno odpravite na Pohorje?«

Na deveto anketno vprašanje je odgovorilo 54 anketirancev. 23 oz. 36% anketirancev je odgovorilo na vprašanje z "Z družino (otroki)", 29 oz. 45% anketirancev je odgovorilo "S partnerjem ali prijatelji", 2 oz. 3% sta odgovorila s "sam/sama".

Tabela 9: Obiskanost Mariborskega Pohorja – individualno ali v družbi/skupini (vir: anketa)

S kom greš na Pohorje?	Št. anketirancev	Delež anketirancev v %
Z družino (otroki)	23	36
S partnerjem ali prijatelji	29	45
Sam/sama	2	3

5 RAZPRAVA – interpretacija anket

V tem poglavju bomo potrdili ali ovrgli naslednje hipoteze:

- H1: Predvidevamo, da vsi anketirani poznajo vsaj eno učno pot v Mariboru in okolici. - **zavrjnena**
- H2: Predvidevamo, da učne table večinoma berejo tisti, ki so v starostni skupino nad 30 let. - **potrjena**
- H3: Predvidevamo, da ima večina anketiranih malo osnovnega znanja o geografskih značilnostih Maribora in Pohorja. - **zavrjnena**
- H4: Predvidevamo, da več kot $\frac{3}{4}$ (75 %) anketiranih Mariborsko Pohorje obišče vsaj enkrat letno. – **potrjena**

S pomočjo ankete smo želeli ugotoviti koliko ljudi pozna učne poti v Mariboru in okolici, če jih poznajo, katere, ali berejo učne table ter kakšno je njihovo poznavanje geografije Maribora in Pohorja. Postavili smo si tudi pet hipotez – raziskovalnih vprašanj, ki smo jih s pomočjo ankete zavrgli ali pa dokazali.

Hipoteza 1, ki se glasi: »Predvidevamo, da vsi anketirani poznajo vsaj eno učno pot v Mariboru in okolici«, je bila s pomočjo rezultatov ankete zavrjnena, saj več kot polovica (56 %) anketirancev ne pozna niti ene učne poti v Mariboru in okolici. S pomočjo te hipoteze lahko še dodatno potrdimo, da bi bila naša učna pot v korist Mestni občini Maribor, saj to pot dnevno prehodi veliko ljudi.

Hipoteza 2, ki se glasi: »Predvidevamo, da učne table večinoma berejo tisti, ki so v starostni skupino nad 30 let«, je bila potrjena, saj 48% anketirancev spada v starostno skupino 15–30 let, 50% anketirancev pa na učni poti prebere učne table. Če bi bile učne table na naši učni poti zanimive, bi pritegnile obiskovalce, zato bi si več ljudi vzelo čas in jih prebralo.

Hipoteza 3 pravi: »Predvidevamo, da ima večina anketiranih malo osnovnega znanja o geografskih značilnostih Maribora in Pohorja.« Ta hipoteza je bila zavrjnena, saj ima 53% anketiranih precej splošnega znanja – v smislu splošne razgledanosti. Vendar predvidevamo, da bi kljub temu s pomočjo nove učne poti veliko ljudi izvedelo nekaj zanimivih in poučnih podatkov na temo geografije Maribora in Pohorja.

Naša zadnja, **4. hipoteza** pravi: »Predvidevamo, da več kot $\frac{3}{4}$ (75 %) anketiranih Mariborsko Pohorje obišče vsaj enkrat letno.« Bila je potrjena, saj 41% anketiranih

Mariborsko Pohorje obiše nekajkrat letno. Nova učna pot bi morda pripomogla k temu, da bi se obiskanost še povečala.

6 INOVACIJSKI PREDLOG – nova geografska učna pot Vzpenjača-Trikotna jasa

6.1 Opis poti

Nova geografska učna pot Vzpenjača-Trikotna jasa bi bila dolga 2,1 km. Primerna bi bila za otroke, mladostnike, odrasle in starejše, ne glede na fizično pripravljenost, saj ni zahtevna. V zmernem tempu jo je mogoče prehoditi v manj kot pol ure. Na zanimiv način – s pomočjo petih učnih tabel bi obiskovalce seznanjala z geografskimi značilnostmi Pohorja in Maribora. Začetek poti je predviden ob Vzpenjači na 274 m nadmorske višine, konča pa se na Trikotni jasi na 571 m nadmorske višine. Celoten vzpon tako predstavlja manj kot 300 m višinske razlike.

Osnovni namen vzpostavitve učne poti je izobraževalni, hkrati bi s primerno promocijo z njo želeli pritegniti nove obiskovalce Mariborskega Pohorja. Šole bi jo lahko koristile za ekskurzije, športne dneve in pohode.

Zavedamo se, da je pomembno upoštevati tudi okoljski vidik, večja obiskanost Pohorja bi poleg pozitivnih doprinosov, obenem povečala tudi večjo okoljsko obremenitev tega območja.

Slika 11: Pogled iz trikotne jase (vir: fotografirali avtorji inovacijskega predloga, februar 2021)

ZEMLJEVID GEOGRAFSKE UČNE POTI VZPENJAČA – TRIKOTNA JASA

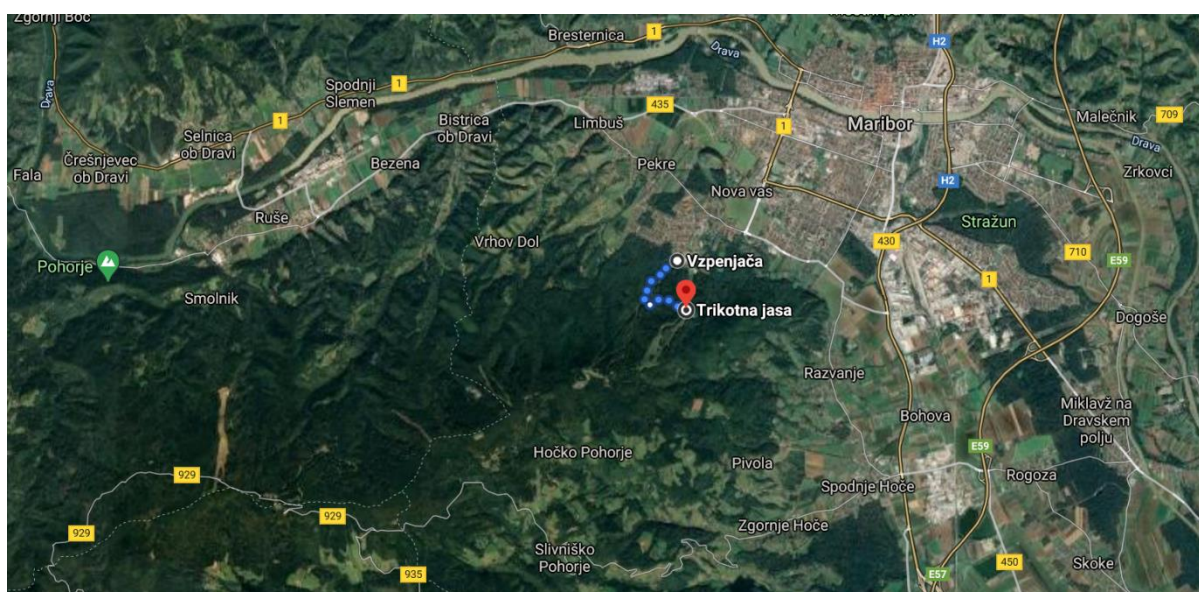

LEGENDA

- Konec učne poti
- Oznaka številke učne table
- Mesto, kjer bi stala učna tabla
- Začetek učne poti
- pot

Merilo: 300 m

Zemljevid 8: Zemljevid predvidene geografske učne poti Vzpenjača – Trikotna jasa (vir osnovnega zemljevida: Google Maps)

Zemljevid 9: Širša okolica predvidene geografske učne poti (vir osnovnega zemljevida: Google Maps)

6.2 Predlogi učnih tabel

OSNUTEK UČNE TABLE 1

GEOGRAFSKA UČNA POT: VZPENJAČA - TRIKOTNA JASA

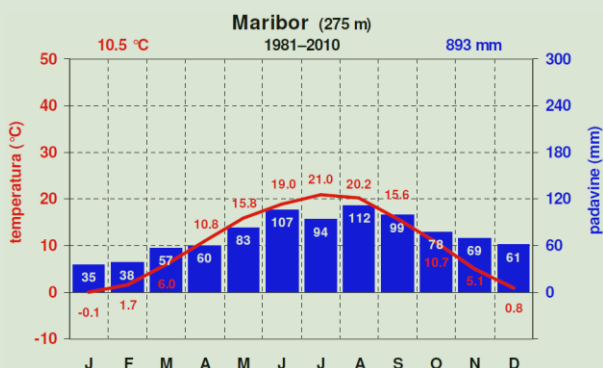
Pot se začne pri Vzpenjači. Do začetka učne poti lahko pridemo z avtobusom, avtom, peš ali s kolesom.

ZEMLJEVID GEOGRAFSKE UČNE POTI VZPENJAČA – TRIKOTNA JASA

MARIBOR

Maribor leži na **274,4 m nadmorske višine**. Mestno območje obsega 4.800 ha. Je drugo največje mesto v Sloveniji in ima okoli **100.000 prebivalcev**. Je tudi središče Mestne občine Maribor. Leži v Podravski statistični in Vzhodni kohezijski regiji. Podnebje v Mariboru je **zmerno celinsko**, z vročimi in deževnimi poletji ter mrzlimi in relativno suhimi zimami. Skozi mesto teče reka Drava. Na njej je tudi otok, na katerem je mestno kopališče. Maribor in njegova okolica omogočata prebivalcem različne športne aktivnosti od smučanja in sankanja na Mariborskem Pohorju, sprehajanja po mestnem parku in Lentu, kolesarjenja, plavanja, jahanja, vse do pohodništva.

Klimogram Maribora med leti 1981–2010

Pogled na Maribor

Vir klimograma in fotografije:

http://meteo.arso.gov.si/uploads/probase/www/climate/graph/si/by_location/maribor/climate-diagram_81-10_maribor.gif

<https://img.itinari.com/cities/si-maribor.jpg?ch=DPR&dpr=1&w=1600&s=8ab1cb389c9b68df63adacbd09bca813>

OSNUTEK UČNE TABLE 2

IZVOR IMENA MARIBOR

Maribor je skozi stoletja imel mnogo imen: *castrum Marchburch*, *Burg in der Mark* ali *Markpurg*, *Markburg* in kasneje *Marchpurch Marpurg*, *Marburg*, ki so ga Slovenci popačili v *Marprok*, tudi *Morphoh*. Komaj v 19. stoletju je prišlo do uporabe imena Marbor, in pozneje Maribor. Ime mesta izvira iz besed: *Mar i bor*.

Razvoj števila prebivalcev na današnjem ozemlju Mestne občine Maribor

Leto	Število prebivalcev
1991	119.828
2004	112.558
2014	112.088
2020	112.395

Maribor leta 1678 na Vicherjevem bakrorezu

Vir slike: <https://www.kamra.si/mm-elementi/item/maribor-reprodukcija-bakroreza.html>
Vir podatkov: SISTAT

ALI VEŠ, DA IMA MARIBOR SVETOVNO REKORDERKO?

Ena od mnogih znamenitosti Maribora je **najstarejša trta na svetu**. Žametovka je s potrjeno starostjo več kot **400 let** vpisana v Guinnessovo knjigo rekordov kot najstarejša trta sveta, ki še vedno rodi žlahtne sadove. Stara trta simbolizira bogato vinsko kulturo Maribora, Štajerske in Slovenije.

Stara trta na Lentu

Vir: https://img.rtvsl.si/_up/upload/2018/02/20/65476168.jpg

MOJE MESTO (Kajetan Kovič)

*Na severu te male domovine
je mesto, kjer sem bil nekoč doma.
Nad njim so nizke gozdnate planine
in dobra volja vedrega neba.*

*Tam so vse hiše starega spomina,
in koder ozke ulice gredo,
ne manjka krčem in ne zmanjka vina
in ne ljudi, ki ga pijo.*

*Tam je še reka s trdnimi mostovi
in skritimi zelenimi potmi za polrazprtimi
zidovi
in toliko zaljubljenih oči.*

*In tam je park in v ribniku labodi
in dolg kostanjev drevored,
ki nekam tja v predmestje vodi,
kjer se prične in neha drugi svet.*

*Na tujem kje so ljubši mi večeri
od utrudljivih jutranjih skrbi,
a tukaj dan z enako mero merim
kot hitri beg ljubezenskih noči.*

*Ker, ko prebiram blažene spomine
dekliških sanj in deškega srca,
vem, da sem bil, da sem, da bom doma
na severu te male domovine...*

OSNUTEK UČNE TABLE 3

POHORJE

Pohorje je **predalpsko hribovje**, ki leži v severovzhodni Sloveniji in se razteza med reko Dravo na severu ter Dravsko-Ptujskim poljem na jugu. V dolžino meri približno 50 km, v širino pa 20 km.

Je hribovitega reliefa. Poraščajo ga gozdovi; na vznožjih **bukovi**, na višjih legah **smrekovi**. Podnebje je zmerno celinsko, na višjih nadmorskih višinah že gorsko. Pohorje v Sloveniji velja za največji masiv **magmatskih in metamorfni kamnin**.

Za to območje so značilna manjša **razložena naselja** in posamezne samotne kmetije. Večja naselja so nastala ob vznožju.

Kmetijstvo je usmerjeno predvsem v **živinorejo in gozdarstvo**. V dolinah so se že v preteklosti razvili leseno-predelovalni obrati, ki so dajali osnovo razvoju kasnejše **lesne industrije**. Med tradicionalnimi dejavnostmi so bile tukaj zastopane **glažute, oglarstvo in spravljanje lesa z drčami**.

Danes ima Pohorje pomembno **rekreacijsko vlogo**. Največja turistična območja so Bolfenk, Bellevue, Areh, Trije Kralji, Ribniška koča, Kope in Rogla.

Oglarstvo

Vir: <https://sites.google.com/site/ogljarskiklub/zgodovina-oglarjenja/oglarjenje-na-slovenskem>

Pohorske drče za spravljanje lesa v dolino

Vir: <https://www.gore-ljudje.si/Objavljalci/na-pohorju-pred-slabim-stoletjem>

UGANKA

*Vem, da tale bo uganka
zate težka zavozlanka:
„Črno moje je oko,
črn moj vršiček,
zeleno moje je telo,
prelep je vsak kotiček.“*

*A najbrž ne bo težko ti uganiti,
če namignem, da je to pogorje,
le črko eno moraš spremeniti in
se ravnati, kot slovenski pravopis veli ti.*

Rešitev: Pohorje

OSNUTEK UČNE TABLE 4

ALI POZNAŠ TOMAŽIČEVE POHORSKE BAJKE? Polne pravljичnih bitij in poučnih sporočil. Zgodba o Razbojnikovi nevesti pravi tako ...

Nekoč sta na nekem gradu živela grof in grofica, ki sta imela prelepo hčerko. Pa je prišel na grad mlad vitez snubit to lepo grofično. Snubec je bil vsem po volji, zato sta mu jo grofovsko obljubila. Le njegov grad si mora grofična sama prej ogledati, da bo vedela, kam bo prišla. Vitez jo je povabil in ona mu je obljubila, da bo prišla. Grofična pa je bila tako radovedna, da je takoj, komaj je vitez odšel, odjahala za njim. Ko je zagledala njegov grad, se je skrila ter počakala noči. Proti polnoči je odšlo mnogo ljudi iz gradu in vrata so ostala samo priprta. Privezala je svojega konja ter odšla po tihem v grad. Nikjer ni nikogar videla, zato je stopala naravnost po stopnicah v prvo nadstropje. Prišla je pred pozlačena vrata, odprla jih je in že je stala v prelepi, zlati dvorani. V steni pa so bila srebrna vrata; odprla je tudi ta in že je bila v srebrni dvorani. Kar zagleda v steni še težka, okovana hrastova vrata, ki jih je iz radovednosti tudi odprla. Ta soba pa je bila krvavo rdeča, po stenah je viselo razno orožje, na tleh pa je stal okrvavljen hrastov čok in v njem je tičala zasajena sekira. Tedaj začuje grozno vpitje in krik. Kar se odpro neka vrata in grofična vidi, kako dva razbojnika vlečeta v sobo bogato oblečeno žensko. Grofična se hitro skrije pod posteljo. Z grozo je spoznala, da je zašla v pravi razbojniški grad. Razbojnika privlečeta žensko do hrastovega čoka, kjer ženska obupno zajoka: »Lepo vaju prosim, prizanesita mi! Dam vama zlata in srebra, kolikor sama hočeta, samo izpustita me!« »Kaj nama pomaga bogastvo, če pa poglavar ustrelji vsakogar, ki bi koga izpustil!« Nič ni ženski pomagalo njeno jokanje in prošnje; s silo sta ji pritisnila roko, na kateri se je blestel prelep prstan, na hrastov čok. »Ta prstan nama je velel prnesti naš poglavar,« je rekel prvi razbojnik, nastavlil njen prst, drugi pa je zamahnil s sekiro. Prst je odletel in prstan se je skotalil pod posteljo. Razbojnik pa je pritisnil na skriven gumb, tla so se pogreznila in ženska je padla v ječo. »Kje je prstan?« je vprašal prvi razbojnik tovariša. »Ni ga; nekam se je zakotalil. Ga bova pa jutri poiskala!« »Prav imaš, pa jutri. Toda malo počitka bi se nama prileglo!« In legla sta na posteljo ter zasmrčala. Grofična pa je tedaj pobrala prelep prstan. Bil je iz čistega zlata z vdelanim draguljem, ki se je ponoči svetil kot mesečina. Prisluhnila je in ko se je prepričala, da razbojnika trdno spita, je zlezla izpod postelje. Tihoma odprla prva, hrastova vrata; srebrna so malo zacvilila, a zlata so zaškripala, da sta se razbojnika prebudila. Grofična pa je takrat že bila na svojem konju. Malo je še počakala, da bi videla, če je kdo ne zasleduje. Oba razbojnika sta zares prišla gledat pred grad, a ker nista nikogar ne videla ne slišala, sta se lepo vrnila. Grofična pa v dir, da se je dvigal oblak prahu za njo. Ko se je drugo jutro vrnil roparski poglavar domov, je zahteval od obeh razbojnikov dragoceni prstan. Ker ga mu nista mogla dati, ju je obdolžil, da sta ga ukradla, ter ju dal ustreliti. Grofična pa se je srečno vrnila v očetov grad, kjer je vse povedala, kar je videla in doživela. Ko je grof to slišal, je sklenil s svojimi vojaki zajeti vse razbojnike, toda zlepa. Minil je teden dni, ko jih je vitez-razbojnik zopet obiskal. »Zakaj pa vas ni bilo na obisk, kakor ste bili obljubili?« je vprašal grofično. »Nisem imela priložnosti, ker sem se pripravljala za gostijo. Moj oče pa vam kljub temu zaupa, zato ni treba, da bi si ogledala vaš grad. Gostijo bomo napravili kar na našem gradu,« mu je rekla grofična, njegova nevesta. Vitez je bil zadovoljen. Minili so dnevi in ženin je prihajal z dvanajsterimi svati na grad. Peljali so jih v veliko viteško dvorano, kjer naj bi počakali nevesto. Od dolgega čakanja so postajali ženin in njegovi svatje že nestrpni. Tedaj so se v viteško dvorano odprla velika vrata in skozi je stopila grofična-nevesta z dvanajsterimi svati vitezu-ženinu naproti in mu rekla: »Dragi ženin, tukaj imam prelep spomin. Mislim, da ga poznaš!« je dejala in si je nataknila tisti zlati prstan, ki ga je pobrala pod posteljo v njegovem gradu. Vitez-razbojnik je prebledel in stopil korak nazaj ter se ozrl po svojih svatih, toda bilo je že prepozno. Nevestini svatje so bili preoblečeni vojaki in vsak je skočil na enega razbojnika, grof pa na poglavarja in tako so vse ujeli žive ter jih vrgli v ječo. In sporočili so kralju, da so ujeli razbojniško tolpo s poglavarjem vred. Kralj je vse razbojnike obsodil na smrt. Razbojniški grad pa je poklonil grofični v dar in tedaj se je grofična spomnila tiste nesrečne ženske. Poiskali so skriven gumb in polovico tal se je pogreznilo. V ječi so našli še živo jetnico, kateri sta bila razbojnika odsekala prst zaradi prelepega prstana. Ko so jo pripeljali na grad, je povedala, da je kraljeva hči. Tedaj je kralj priredil velikansko gostijo, ker je našel svojo izgubljeno hčer. Kraljeviča, svojega sina, pa je poročil z grofično, razbojnikovo nevesto, in vsi so živeli srečno in brezskrbno, saj ni bilo nikjer več nobenega razbojnika!

OSNUTEK UČNE TABLE 5

Razgled s Trikotne jase

1 Kozjak

2 Dravska dolina

3 Pekrska gorca

4 Kalvarija

5 Piramida

6 Meljski hrib

Vir fotografije: <https://mapio.net/pic/p-122527002/>

Avtorji zemljevida: avtorji inovacijskega predloga

7 DRUŽBENA ODGOVORNOST

V predstavljenem inovacijskem predlogu lahko izpostavimo štiri vidike družbene odgovornosti, to so:

- **turistična vloga** (novi turisti, šolske izobraževalne dejavnosti),
- **izobraževalna vloga** (geografija Maribora in Pohorja),
- **skrb za zdravje** (gibanje v naravi),
- in **skrb za okolje** (bonton v gozdu).

Naloga predstavlja doprinos občini, saj predvidevamo, da bi predlagana učna pot privabljala nove turiste, rekreativce, šole ..., ter obenem mimoidoče seznanjala z geografskimi značilnostmi obiskane okolice. Pravljica, pesem in uganka na učnih tablah bi najbrž pritegnile tako mlajše kot starejše, saj bi popestrile geografsko izobraževalno vsebino. Na učni poti bi se lahko tudi izvajali vzgojno-izobraževalni programi kot so orientacijski pohodi, športni dnevi, ekskurzije, naravoslovni dnevi ...

Po analizi anketnih vprašalnikov smo bili presenečeni, da več kot polovica anketirancev (56 %) ne pozna nobene učne poti v Mariboru in okolici. To, da ne poznamo lastnega kraja in njegovih poti ter naravnih zakladov, pove veliko o nas. Menimo, da bi vsi prebivalci Maribora in okolice morali poznati vsaj eno učno pot.

Obenem je pomemben tudi zdrav način življenja, ki vključuje gibanje in preživljanje časa v naravi. Obiskovalci učne poti bi se obenem gibal, doživljali naravo – uživali v zvokih, vonjavah pohorskega gozda – hkrati pa svoje znanje o Pohorju in Mariboru nadgradili z novimi spoznanji in zanimivostmi. Pot ni fizično prezahtevna, je lahko dostopna, lepo urejena, na vrhu pa se razprostira čudovit razgled na mesto Maribor in okoliške hribe, griče ter Dravsko dolino.

S potjo bi morda mnogim »odprli oči«, saj bi se s pomočjo zanimivih dejstev in narave same lahko čudili lepotam obiskanega okolja. Morda bi s pomočjo navdušenja nad pohorskimi gozdovi na marsikoga tudi vplivali, da bi boljše upošteval bonton obnašanja v gozdu ter se zavedal pomena ohranjanja čistih gozdov. Za naravo namreč niso škodljivi le odpadki. Nepotrebno trganje rastlin, predvsem rož, namerno lomljenje drevja in podobno je tudi velik okoljski problem. S tem ko zlomimo vejo, delno uničimo drevo, če pa bi to drevo raslo še v onesnaženem okolju polnem plastike, bi njegova ponovna obnovitev bila zelo dolgotrajna ali celo nemogoča. Zato moramo ljudi

seznaniti s tovrstnimi problemi. Vendar ne le »na papirju« ali preko predstavitev v šoli, na okoljskih konferencah in podobno, okolje morajo doživeti sami.

Naš inovacijski predlog torej prispeva tudi k razvoju mariborskega zelenega (EKO) turizma. Pot bi privabila nove turiste, saj se turisti odpravljajo tja, kjer je lepo, kjer so lahko športno aktivni, kjer je poučno in zanimivo. Naša učna pot vsebuje vse to. Menimo, da na ta način prispeva tudi k družbeni odgovornosti.

8 ZAKLJUČEK

Raziskovanja in preučevanja smo se poleg raziskovalnega pristopa lotili tudi z zavedanjem o družbeni odgovornost. Bistvo naloge je, da bi s pomočjo oblikovanja nove učne poti več ljudi spoznalo geografske značilnosti Pohorja in Maribora in da bi se več ljudi odpravilo na Pohorje. Torej bi bila pot tudi v korist turizma. Učna pot Vzpenjača-Trikotna jasa bi potekala od Vzpenjače, po cesti do Trikotne jase, kjer je tudi lep prostor za počitek z razgledom.

Pri raziskovanju smo uporabili različne geografske metode dela. Pregledali smo dostopno literaturo in vire, izvedli terensko delo, sestavili in analizirali anketo ter izdelali zemljevide. S pomočjo štirih postavljenih hipotez smo predstavili ugotovitve ankete in zapisali sintezno razpravo, kjer smo jih potrdili ali ovrgli. Menimo, da v primeru, če bi se v prihodnosti naš inovacijski predlog uresničil, bi to koristilo občanom Mestne občine Maribor, kot smo to že pojasnili v poglavju o inovacijskem predlogu ter v poglavju družbena odgovornost. Prav tako bi bila nova učna pot v dobrobit lastnikom kočice Trikotna jasa, saj se tam naša učna pot zaključi – posledično bi se na koči ustavilo veliko turistov.

V tretjem poglavju smo opisali že nekaj obstoječih učnih poti, kar nam je koristilo pri izdelovanju nove, saj smo na ta način dobili dober vpogled v zasnovo konkretne učne poti. Raziskali smo tudi geografske značilnosti Pohorja in Maribora in jih vključili na učne table. Pri njihovi zasnovi smo se ozirali na vse generacije – trudili smo se, da bi bile zanimive tako za mlajše kot tudi starejše.

9 VIRI IN LITERATURA

LITERATURA

- BOGATAJ, J., idr., *Veliki atlas Slovenije*, 2013, Ljubljana, Mladinska knjiga.
- DEBEVEC-LESJAK, R., *Gozdna učna pot Bolfenk – Razglednik*, 1980, Maribor, ČGP Večer Maribor.
- HARTMAN, B., *Maribor: vodnik po Mariboru*, 1983, Maribor, Založba Obzorja.
- HARTMAN, B., *Maribor – mesto ob Dravi*, 1973, Maribor, Založba Obzorja.
- KONC AMBROŽIČ, A., *Z uganko v slovenski svet*, 2019, Ljubljana – Celje, Celjska Mohorjeva družba.
- KRUŠIČ, M., idr., *Slovenija: turistični vodnik*, 1997, Ljubljana, Mladinska knjiga.
- OROŽEN ADAMIČ, M., PERKO, D., idr. *Krajevni leksikon Slovenije*, 1995, Ljubljana, DZS.
- PERKO, D., *Slovenija: pokrajine in ljudje*, 1998, Ljubljana, Mladinska knjiga.
- SENEGAČNIK, J., *Slovenija in njene pokrajine*, 2012, Ljubljana, Modrijan.
- SENEGAČNIK, J., *Geografija Slovenije: učbenik za 9. razred osnovne šole*, 2015, Ljubljana, Modrijan.
- TEPLY, B., *Maribor: vodnik po Mariboru in okolici*, 1955, Maribor, Založba Obzorja.
- TOMAŽIČ, J., *Pohorske pravljice*, 1942, Ljubljana, Konzorcij "Slovenca".

SPLETNI VIRI

- Geocaching, pridobljeno 21. 11. 2020, https://www.geocaching.com/geocache/GC34DB7_splavarska-ucna-pot
- Google Maps, pridobljeno 15. 2. 2021, <https://www.google.com/maps>
- E-učbenik Geografija 9, pridobljeno 19. 3. 2021, <https://eucbeniki.sio.si/geo9/2600/index.html>
- Lesarska šola Maribor, pridobljeno 3. 12. 2020, <http://www.lesarska-sola-maribor.net/ucnapot/>
- Lokalec, pridobljeno 9. 12. 2020, <https://lokalec.si/obcine/naravoslovna-pot-mariborski-otok/>

- Meteo, pridobljeno 14. 12. 2020,
http://meteo.arso.gov.si/uploads/probase/www/climate/graph/sl/by_location/maribor/climate-diagram_81-10_maribor.gif
- SiSTAT, pridobljeno 23. 3. 2021,
<https://pxweb.stat.si/SiStat/sl/Podrocja/Index/100/prebivalstvo>
- Terme Zreče, pridobljeno 23. 3. 2021, <https://www.termes-zrece.eu/si/>
- Univerza v Mariboru, pridobljeno 3. 1. 2021,
<https://pef.um.si/novica/martinova-ucna-pot-kot-medgeneracijski-park-v-kamnici/>
- Visit Pohorje, pridobljeno 13. 1. 2021, <https://www.visitpohorje.si/>
- Zavod za gozdove Slovenije, pridobljeno 23. 10. 2020,
http://www.zgs.si/obmocne_enote/maribor/gozdne_ucne_poti/index.html#c1018
- ZRC SAZU, pridobljeno 17. 12. 2020,
http://av.zrcsazu.si/pdf/70/AV_70_17_Cresnar_Vinazza.pdf

10 PRILOGE

Anketni vprašalnik

Opomba: izbrisani so vsi podatki, ki bi posredno ali neposredno nakazovali identitete avtorjev inovacijskega predloga.

Anketa o poznavanju in obiskovanju učnih poti v Mariboru in okolici

Smo ***, učenci Osnovne šole***. V okviru raziskovalne naloge – inovacijskega predloga s področja geografije pripravljamo raziskavo o tem, kako dobro poznate učne poti Maribora in okolice ter kako pogosto jih obiskujete. Anketa je anonimna in je namenjena prebivalcem Maribora in okolice. S pomočjo zbranih informacij bomo lahko oblikovali svojo učno pot. Hvala, za vašo pomoč!

1. V katero starostno kategorijo se uvrščate?

- A) do 14 let,
- B) od 15 do 30 let,
- C) od 31 do 64 let,
- Č) 65 let ali več.

2. V kateri občini trenutno živite?

- A) V Mestni občini Maribor,
- B) drugo: _____

3. Koliko učnih poti poznate v Mariboru ali bližnji okolici?

- A) Nobene,
- B) eno,
- C) več kot eno.

4. Če ste pri prejšnjem vprašanju (vprašanje 3) odgovorili z "eno" ali "več kot eno", prosim napišite, katere učne poti poznate.

5. Obkrožite učne poti, ki ste jih že prehodili in ob tem prebrali učne table.

A) Gozdna učna pot ob Srednji lesarski šoli.

B) Učna pot Mariborski otok.

C) Mariborski razgledi.

Č) Rozkina učna pot Bolfenk – Razglednik.

D) Splavarska učna pot.

E) Martinova učna pot v Kamnici.

F) Učna pot Poštela.

6. Ali na izletih ali sprehodih v naravi berete zapise na učnih tablah?

A) DA,

B) NE.

7. Kako bi ocenili vaše poznavanje geografskih značilnosti Maribora in Pohorja (primer: relief, podnebje, kamninska zgradba, naselja, prebivalstvo, gospodarstvo ...)?

A) Imam le malo osnovnega znanja,

B) imam precej znanja - v smislu splošne razgledanosti,

C) imam veliko znanja (tematika me zelo zanima ali se z njo strokovno oz. poklicno ukvarjam).

8. Kako pogosto se PEŠ odpravite na Mariborsko Pohorje na relaciji od začetne postaje Vzpenjače do Trikotne jase?

A) Nikoli,

B) nekaj krat na leto ali redkeje,

C) vsaj enkrat na mesec,

Č) vsak teden.

9. S kom se običajno odpravite na Pohorje?

A) Sam-/a,

B) z družino (otroki),

C) s partnerjem ali prijatelji.